

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

1. marts 2024

UPA2024/57

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Ullukinnerup ullup affaa sulingiffiusalernissaa siunertaralugu Naalakkersuisut qulaajaanissaannik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut. Qulaajaaneq periarfissanik assigiinngitsunik qanoq iliornikkut ullukinnerup ullup affaanik sulingiffiulersinneqarsinnaaneraniq qanorlu aningaasatigut kinguneqarsinnaaneraniq imaqassaaq. Qulaajaaneq UPA 2025-mi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunggavilersuut:

Naluneqangitsutut 2018-mi ukiakkut ataatsimiinermi immikkoortoq 166 ima qulequtaqartoq inatsisartunit akuersissutigineqarnikuuvoq;

"2020 nallertinnagu ullukinnerup ulloq 21. decembarip pisortatigoortumik nalliussineqartalernissaanik atulersitsinissaq pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut."

Naluneqangitsutulli ajoraluartumik ullumikkut tikillugu suli tamanna piviusunnngortinneqarsimanngilaq. Allatut oqaatigalugu; ullumikkut tikillugu suli ulloq taanna sulingiffissannngortinneqarnikuunngilaq.

Tamanna pillugu 2020-mi § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarpunga, sooq ullukinneq suli sulingiffiusalernissaanik atuutilersitsisoqarsimannginnersoq.

Naalakkersuisut akissuteqaataat naatsumik oqaatigalugu; inatsisartunngooq immikkut ittumik aningaasaliissuteqarsimannginnerat pissutigalugu ullukinnerup sulingiffiusalernissaa piviusunnngortinneqarsinnaanngitsoq. Tassa imaappoq aningaasalerneqarsimanngimmat, sulingiffiusalernissaanik aliangersaasoqasimanngilaq.

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaatit arlallit nassiunneqartareerneratigut, Naalakkersuisullu akissuteqartarneratigut paasinarsivoq, ullukinneq ulloq ilivitsiq sulingiffiusalernissaanik atuulersitsisoqassagaluarpata tamanna inuiaqatigiinnut katillugu 100 mio.kr missaanik naleqassangatinneqartoq; 2020-mi kisitsisit naapertorlugit. Pisortat suliffeqarfiutaannut katillugu 60 mio.kr missaat taavalu namminersortunut 40 mio.kr. missaat

Ullukinnerup sulinnigiffiusalernissaanik aaliangertoqassagaluarpat qanoq aningaasalersorneqarsinnaaneraniq periarfissat assigiinngitsut pingasuusut saqqummiukkusippakka; Inatsisartullu tamanna nammineq aaliangissavaat aningaasalersueriaaseq sorleq toqqassanerlugu.

Nunatta karsiata nammineerluni ulloq ilivitsoq 60 mio.kr-nik naleqartoq aningaasalersorsinnaanngippagu, periarfissalluunniit allat aqqutigalugit aningaasanik allannik aallertoqarsinnaanngippat, taava periarfissap aapparaa, ullukinnerup ullup affaannaa sulinnigiffinngortinneqarnissaanik aaliangerneq, taanna pisortanut ukiumut 30 mio.kr missaanik naleqassaaq namminersortunut 20 mio.kr. missaa. Periarfissap aappaa ajornartinneqarpas taava periarfissat pingajoraat, ukiup ingerlanerani ullut nalliuttorsiorfiusartut sulinnigiffiusartullu arlaannik paarlaassisisoqarsinnaanera – Aningaasanik tassanngaaniit aallertoqarsinnaanera.

Taamaattoqassangaluarpallu aningaasanik aallerfigineqarsinnaasutut takorloorneqarsinnaasut ilagisinnaanerpaat qilaliarfik? Tussiarfissuaq? Imaluunniit Pinsep aappaa?

Ullukinnerup ullup affanik sulinnigiffiulersinneratigut aningaasat annaasassaraluagut, qilaliarfiup, tussiarfissuup, pinselluunniit aappaata ulloq tamaat sulinnigiffiusaraluarnerata ullup affaannanngortinneratigut aningaasat annaaneqartussaagaluartut aaneqarsinnaanngussagaluarput.

Kristumiutut ulloq nalliuttorsiorfiusartuq ulloq tamaat pilliutiginnikkaluarlugu, naapeqatigiissuteqanikkut tamatta pilliuteqarluta, taava ullukinneq ullup affaa sulinnigiffiusalernissaa akissaqartinneqalissagaluarpoq. Pilliuteqarnitsigut ullukinnerup ullup affaa sulinnigiffiusalernissaa angusinnaanngussagaluarparput.

Ulloq ileqqorlu siulitsinnik kingornussisamarput; Ulloq ileqqorlu inuiaqatigiinnut tamatsinnut, kulturikkut kinaassutitsinnullu pingaarluinnartoq; Piffissanngorpoq oqallisigissallugu ulloq ilivitsoq imaluunniit ullup affaa sulinnigiffiusalissanersuq aaliangiiffigissallugu.

Ullup affaannaanik aliangertoqassagaluarpat iluaqutissartaraa soorlu; Ulloq ullukinnermi meeqqat atuarfianni ullup affaani ullukinnerarsiortarneq pillugu qaammarsaasoqarlunilu sammisaqartoqarsinnaassagaluarpat; sooruna siuligut ullukinnerarsiortartut? Sooruna siulitta ullukinnerarsiortarneq pingaartittarsimagaat aamma ullormi tassa susoqartarpa aamma qanoq piareersaasiortoqartarpa? Aammalu suliffeqarfinni periarfissaqartillugu taamatutaaq ullukinnerarsiortarneq pillugu sammisassaqartoqarsinnaallunilu qaammarsaasoqarsinnaammat.

Pissarsiffiulluartumik angusaqarfiulluartumillu oqallittoqarnissaanik kissaassillunga

Qujanaq

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaatit: 182/2021 aamma 19/2023

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Inatsimmik kajallaasitamillu allannguinnessaq allaffissornikkut ingerlatsinermi AC-mik ilinniarsimasup nalinganik, tassalu 250.000 kr.-it missaannik naleqarumaassaaq.

Periarfissat sisamaapput. Inatsisartut aaliangissavaat sorleq toqqarniarnerlugu.

Periarfissaq 1: Ulloq tamaat sulingiffiusoq katillugu 100 mio.kr. naleqartoq nunatta karsianut 60 mio.kr.

Periarfissap 2. Ullup affaa sulingiffiusoq katillugu 50 mio.kr. naleqartoq, nunatta karsianut 30 mio.kr. Namminersorlutik suliffeqarfiutilinnut 20 mio.kr.

Periarfissaq 3: Ullukinnerup ullup affaanik sulingiffiusalernissaanik pilersitsinikkut aningaasat annaaneqartussaagaluartut, qilaliarfiup imaluunniit nalliuttorsiorfiusartup ullup allap, ulloq tamaat sulingiffiusaraluartup ullup affaannangortinneratigut aaneqarsinnaapput – matuneqarsinnaapput.

Periarfissaq 4: Inatsisartut namminneq aaliangissavaat ullukinneq ulloq ilivitsaq imaluunniit ullup affaannaa sulingiffissannagussanersoq qanorlu aningaasalersorneqassanersoq aamma toqqarlugu.

Periarfissat sisamaasut arlaat inatsisartut toqqassagaluarpassulluunniit attuumassuteqarsinnaasut tamarmik peqatigineqarlutillu suleqatigineqassapput soorlu sulisitsisut kattuffii aammalu ilagiit.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Periarfissaq 1 toqqaneqassappat 40 mio.kr. Periarfissap 2 toqqarneqassappat 20 mio.kr. Periarfissaq 3 toqqarneqassappat; Aningaasat annaaneqartussat qilaliarfiup imaluunniit nalliuttorsiorfiusartup ullup allap, ulloq tamaat sulingiffiusaraluartup ullup affaannangortinneratigut aaneqarsinnaapput

Allaffissornikkut soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq